

tem ložje navadilo, ker so bile umerjene po domačih melodijah. Z vsako pesmijo je označil pesnik tudi obče znani napev, po katerem naj se poje, in kmalu, ko je izšla, so jo že prepevali delavci, rokodelski vajenci in sploh do mala vse ljudstvo. Njegov „Stari capin“ — „Le vieux vagabond“ — slove:

V jarku ob cesti bo zadnje dejanje,
starec umiram in slab in bolan.
Kažejo name: poglejte, pijan je.
Dobro! noben ne bo zame solzan.
Nekaj nad mano oči jih zavija,
drugi kak sold mi zažene v obraz.
Pojte! da se ne shladí vam gostija.
Stari capin! se ne brigam za vas.

Starost ga je, porekó, umorila.
Glada tako ne umira nikdó.
Mislil sem, da mi bolnica sladila
v smrti bo urico zadnjo grenkó.
Vsa zavetišča so polna trpinov,
revnih se vedno število množí.
Cesta edina je mati capinov.
Stari capin! Kjer si rojen, umri!

Uka pri mojstrih iskal sem v mladosti:
„Dajte, učite me, da bom kaj znal.“
„Malo zaslužka je, dela ni dosti;
pojdi beračit“, me vsak je pogнал.
Vi bogatini, ki „delaj!“ ste vpili,
vaših gostij kako kost sem bil vjel;
spaval na vaši sem slami po sili,
stari capin! vas ne bodem več klel.

Lahko bi kradel, ko ni bilo jesti,
rajše pa prosil sem dobrih ljudi.
Vtrgal sem pač kako sadje ob cesti,
ko se smijalo je v trudne oči.
Dvajsetkrat so me zato uteknili
v kralja imenu v temnice hram.
Last so edino tako mi vgrabili.
Stari capin! saj le solnce imam!

Ima-li revež še kje domovino?
Kaj mi mar slava, vaš ponos razvpit?
Žito ne briga me vaše in vino.
Pojte se s svojimi zbori solit!
Mesta z orožjem je tujec odpiral;
in ko pohotno se v njih je mastil,
jokal kot nor sem, v solzah sem umiral.
Stari capin! pa me on je redil!

Ali me niste zatreti hoteli
kakor mrčes, ki se vniči z nogo?
Pa bi me bili učiti imeli;
delal bi bil in vam služil zvestó.

Ko bi bil videl kaj vigredi zlate
ko bi pihljaj bil mi vetrič bolj blag,
pa bi bil ljubil vse kakor brate.
Stari capin! sem vam v smrti sovrag!

Značilna je tudi Bérangerova alegorija
„Golob in krokar po vesoljnem potopu“ —
„La colombe et le corbeau du déluge“.

K r o k a r :

Golobček, kam, na katero stran?

G o l o b :

Letim, da Noe verni moj.
izvé, da je potop končan.
Povabim, krokar, te seboj.

K r o k a r :

Ne grem; zdaj voda vrè z gorâ,
obeta meni srečnih dni;
človeške vidim tam kosti . . .
In črni tič se skrohota.

G o l o b :

Ponesi v barko upanje,
da vmika zemlja se vodam.
Zahvaliva očaka tam,
moj krokar, mož nas rešil je.

K r o k a r :

Seveda rad nas on ima;
pohrusta sčasom vse nas vprek;
le želi mu še dober tek . . .
In črni tič se skrohota.

G o l o b :

Nad svetom človek je gospod;
sam Bog mu to oblast je dal.

K r o k a r :

Ne vem. Če bil gospod bi tod,
bi se natore svet ga bal.
A brezno mu nasprot zija,
in borni čolnič mu vtopí;
potopa zrem povsod sledí . . .
In črni tič se skrohota.

G o l o b :

Družina ena še živí;
vode stekó se v ocean;
z nebes žarí se mir krasan,
in novi svet se nam rodí.

K r o k a r :

Ne bo kaj prida iz sveta,
če človek dedič tod bo krog.
Za svet naj mene vpraša Bog . . .
In črni tič se shrohota.

G o l o b :

Obupa prerok si zlovest,
režiš se zlu, ki slutiš je.
Da vtolil eno bi bolešt,
jaz dal bi glas in perje vse.
Ti kolneš! Zase vsak pojvã!
Ljubezni sami jaz živim.

K r o k a r :

Živeti češ za prazen dim ?
In črni tič se skrohota.

G o l o b :

Zloděj, ki zливаš žolč grdo,
k nesrečnim smrtnikom letim;
ponesem vejo oljkino,
jih ž njo vtolažim, zveselim.

K r o k a r :

Golob, ti sam in vejica
prav kmalu bosta pekla se.
Hudičev dvojčič človek je.
In črni tič se skrohota.

Izredka se dobi tak izraz divjega obupa,
kakor ga je naslikal pesnik v tej pesmi.
Na nižje, zatirano ljudstvo je morala silo-
vito vplivati.

V pesmi „Les Escargot“ šiba v perečem
sarkazmu buržoazijo svoje dobe. V prevodu
slove ta pesem:

Policaj mi je velel: Proč od tod!
Stanú grem iskat na kmete.
Tu slinasti polž mi prestreže pot,
pokaže roge mi napete.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Postavlja se polž, si misli tako:
Fej, ti proletarski nesvestnik;
saj nimaš ni strehe nad sabó;
jaz, polž, sem pa slaven posestnik!
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Sred svoje sive palače srčãn
se slinasti polž napihuje,
kot kakšen odlikovani meščãn,
ki z okna se v svet izkazuje.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Pomanjkanje nič ga ne skrbi,
in ne, kdaj bo rok stanarine,
če se pa sosedov kaj zboji,
zapre se brž v svoje lupine.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Tak top je, da mu še dolgčas ni.
Skrb zase le tare ga v prsih.
Iz drugih dela lepo se mastí,
se plazi po rožah in trsih.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Najlepše naj tiči se mu oglašé,
ne gane ga to in ne moti,
zagaman še komaj, komaj ve,
da je kje kak glas in peroti.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Hudirja! Tič je ta buržoã.
Od pameti malo se vleče.
Pač boljša je svoja hiša doma,
da druge se lahko ven meče.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

V dveh zbornicah, čujem, postave dajó
njihovi poslanci — veljaki.
Poslanec pač morda še pãr (pair) celo bo.
Precěj jih vem, ki so prav taki.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Le plezajmo! Polž nam je zgled! Za njim!
To dvigne še mene izganca!
Za polža volivca se že vzgojim,
morda še za polža — poslanca.
Res, čedna gospôda lupinasta,
krivé se hrbtišča ji slinasta!

Iz vladarjev se norčuje v nastopni pesmi:

Služba mi preroška narekuje,
da razkrijem tmò bodočih dní,
da vladarje vrh zemlje kaznuje,
v starem svetu jim potop vskipí.
Kmalu vali vse preplavijo.
Ocean rujove, venkaj sili.
„Glejte“, kličem. „Sanjaš“, pravijo.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili!

Huda kazen za te dobre kneze,
ki tak lepe zakone dajó!
Sužnih znakov, jarmov težke peze,
ljudstvo je brezbrizno vzrok samó.
A valovje svojo pot drví
proti njim, ki so tak varni bili;
zdaj pa zanje niti barke ní.
Bore kralji! Vsi bodo vtonili!

Afriški despot, ki bos kraljuje,
Kamov črni sin, vodé krotí:
stari fetiš moj vas že vstrahuje,
da dohodek se mi podvojí.